

Kooperativní a skupinová výuka

Co dnes dokáže dítě ve spolupráci s
druhými, dokáže zítra samo

(Vygotskij)

Potřeba kooperace

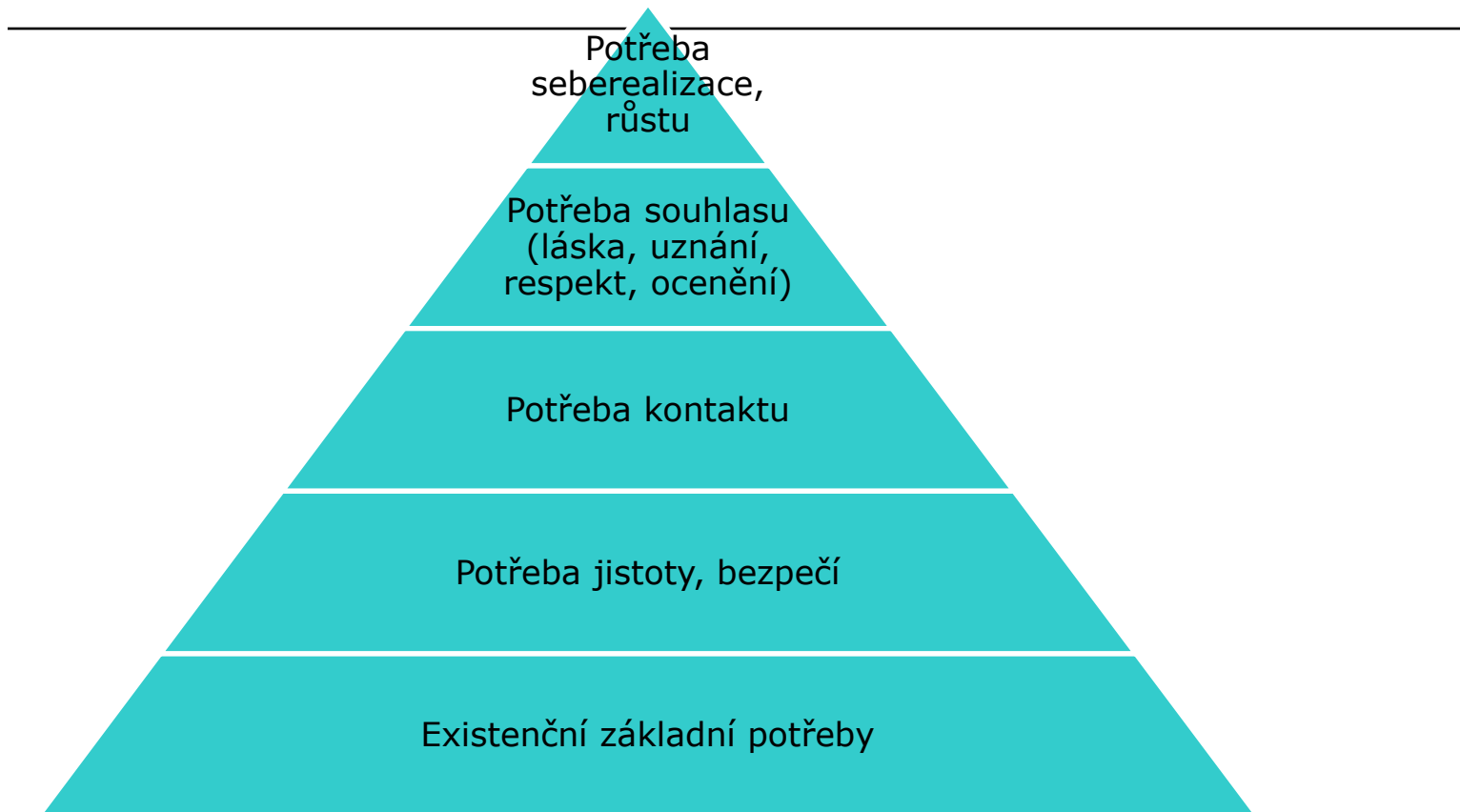
- Člověk je kooperativní tvor – vzájemná závislost, propojenost ve všech oblastech života.

- Vybavit jedince kvalitami potřebnými pro život ve skupině, společnosti. Schopnost pracovat v týmu jako klíčová součást profesních kompetencí

Požadavky na skupinovou a kooperativní práci

- Inkluzivní škola
- Pilíře evropské vzdělanosti
- RVP ZV, klíčové kompetence
- Holistické pojetí rozvoje osobnosti
- Pyramida potřeb

Postupná příprava na kooperaci

- Změna prostředí
- Klima třídy: důvěra (komunitní kruh) bezpečí (pravidla, zodpovědnost, sebehodnocení, komunikace...)
- Párové učení
- Počátky skupinové práce
- Práce ve skupinách
 - role
- Velikost skupin
- Typy skupin
- Výběr členů skupiny
- Stálost skupin
- Úkoly vhodné pro skupinovou práci (kognitivní znalosti, sociální dovednosti)
- Hodnocení práce ve skupinách
 - jednotlivec
 - celek

Kooperativní mluvení

- Ztvárňování zkušeností do podoby myšlení v kontaktu s druhými

Kooperativní učení

- Učení s druhými ve dvojicích a různě velkých skupinách

Kooperace

Nápomoc

- Asistence jedné osoby druhé; tutoring; vrstevnické učení

Vzájemnost

- Cíl i procedury k němu se vztahující jsou sdíleny všemi účastníky od začátku úkolové situace až po hodnocení.

Znaky kooperativního učení

- **Pozitivní vzájemná závislost**
 - *Bud' společně poplaveme všichni, nebo se společně potopíme* (společný cíl musí zvládnout celá skupina)
- **Interakce tváří v tvář**
- **Osobní zodpovědnost, skládání účtů**
 - Výkon každého jedince je hodnocen a je využit pro celou skupinu
- **Formování a využívání interpersonálních dovedností**
 - **Reflexe**

Typy úkolů

Poznávací

- Vyhledejte informace
- Sdělte si informace, návrhy, plány
- Třídte informace...
- Nalezněte chyby
- Argumentujte
- Navrhněte postup
- Ověřte
- Hodnoťte (pozitiva, negativa)

Sociální

- Usilovat o účast všech
- Pracovat s emocemi a postoji všech
- Oceňování individuálních odlišností
- Ocenění
- Skupinové role

Komunikační

Kroky v učení kooperativním dovednostem

- Uvědomit si potřebu dovednosti
- Objasnit žákům, co dovednost znamená
- Praktické procvičování dovednosti
- Poskytovat zpětnou vazbu k dané dovednosti
- Povzbuzovat k vytrvalosti v cvičení dovednosti

Kooperativní hry

- Každý vyhrává, nikdo neprohrává
- Hrajeme s druhými, ne proti nim
 - Společnou tužkou
 - Čísla, tvary, písmena pospolu
 - Honičky
 - Kimovy hry pro skupiny

Možná organizační opatření při úkolech

- Sekvenční rozdělení a sdílení tématu (skládankové učení)
- Rozdělení a sdílení dílčích cílů
- Rozdělení organizačních rolí (zapisovatel, organizátor, kontrolor)
- Rozdělení sociálních rolí (povzbuzovatel, podporovatel..)
- Sdílení materiálů a pomůcek

Hodnocení

- Týmová složka
- Osobní složka
- Kognitivní složka
- Sociální složka